

Verhalen van toen, vragen van nu

Wij-zij denken

1

DOEL

Jongeren laten ontdekken dat thema's als wij-zij, macht, racisme, uitsluiting, solidariteit terugkeren in verhalen over migratie en andere maatschappelijke thema's. Hen helpen bruggen te leggen tussen een videoverhaal en hun eigen wereld (media, sociale media, school, wijk). Enkelvoudige verhalen bevragen: wat verandert er, wat keert terug, welke stemmen horen we (nog) niet?

3

BESCHRIJVING

Kijken met een polarisatie-bril

Laat deelnemers de gekozen video's verkennen. Vraag daarna eerst een neutrale samenvatting: „Waar gaat deze video over? Wie zijn de belangrijkste personen? Wat is het conflict of de spanning?” Noteer kort op het bord: de hoofdpersonen de setting (waar speelt dit zich af?) de spanning (wat staat er op het spel?)

In het verhaal (video): welke spanningen zie je?

Laat jongeren individueel of in duo's de zone „In het verhaal (video)” invullen: Waar merk je wij-zij-denken in dit verhaal? Wie hoort erbij, wie staat erbuiten? Welke woorden, beelden of scènes laten spanning, uitsluiting of vooroordelen zien? Wie heeft hier macht / stem, en wie minder? bv. overheid vs. migrant, media vs. persoon in beeld, meerderheid vs. minderheid... Plenair kan je enkele voorbeelden verzamelen op een flap onder Wij – Zij & Macht/regels

Voor een uitgebreide uitleg en voorbeeldvragen bij elke stap, zie de volgende pagina.

2

BENODIGDHEDEN

- Video's met een persoonlijk of journalistiek verhaal over een thema. Zie werkblad voor voorbeelden over migratie. De trainer kan deze voorbeelden vervangen door andere thema's (bv. racisme, klimaat, armoede...)
- A4-werkblad met 3 zones: In het verhaal (video) – In de wereld – In mijn leven / omgeving
- Pennen / stiften
- Flap / bord
- Duur 50 minuten

4

REFLECTIE

- Heeft deze video jou anders doen kijken naar migratie (of een ander actueel thema)? Hoe?
- Wie in de video heeft volgens jou het meeste last van een enkelvoudig verhaal over zichzelf of zijn/haar groep?
- Als jij één extra scène aan de video mocht toevoegen om méér nuance te tonen, wat zou je laten zien?
- Welke vraag over de wereld neem jij mee na het bekijken van deze video?

5

TIP EN BRON

Als trainer kan je een ander thema relevant thema kiezen. Kies video's die kort en duidelijk zijn. Verwijs expliciet naar het gevaar van het enkelvoudig verhaal.

Verhalen van toen, vragen van nu

Beschrijving

3

Kijken met een polarisatie-bril

Laat deelnemers de gekozen video's verkennen. Vraag daarna eerst een neutrale samenvatting: „Waar gaat deze video over? Wie zijn de belangrijkste personen? Wat is het conflict of de spanning?” Noteer kort op het bord: de hoofdpersonen de setting (waar speelt dit zich af?) de spanning (wat staat er op het spel?)

In het verhaal (video): welke spanningen zie je?

Laat jongeren individueel of in duo's de zone „In het verhaal (video)” invullen: Waar merk je wij-zij-denken in dit verhaal? Wie hoort erbij, wie staat erbuiten? Welke woorden, beelden of scènes laten spanning, uitsluiting of vooroordelen zien? Wie heeft hier macht / stem, en wie minder? bv. overheid vs. migrant, media vs. persoon in beeld, meerderheid vs. minderheid... Plenair kan je enkele voorbeelden verzamelen op een flap onder Wij – Zij & Macht/regels

In de wereld: herken jij dit vandaag?

Nu gaan ze naar de tweede zone van het werkblad: „In de wereld”. Opdracht:

- “Zoek minstens twee hedendaagse situaties waar je iets gelijkaardigs ziet als in deze video.” Dat kan zijn: nieuws (bv. debat over asiel en migratie, pushbacks aan grenzen, opvangcrisis...), sociale media (online haat over “vluchtelingen”, “illegalen”, of juist solidariteitscampagnes), school/wijk (reacties op nieuwkomers, taal, religie, kleding, opvanginitiatieven...). Laat hen in steekwoorden noteren: Welke situatie? (kort omschrijven); Wat lijkt op de video?; Wat is net anders?

In mijn leven / omgeving

Laat hen tenslotte de derde zone invullen: „In mijn leven / omgeving”. Vragen:

- Waar in jouw eigen omgeving (school, jeugdwerk, familie, online, buurt) herken je iets van de spanning uit de video?
- Wat doe jij nu als je merkt dat iemand uitgesloten wordt of hard praat over “de buitenlanders / nieuwkomers / vluchtelingen / ‘die anderen’”?

Benadruk dat het niet superpersoonlijk hoeft te worden: het mag ook gaan over dingen die ze zien gebeuren.

Groepsgesprek

Plenair, gebruik de drie lagen als kapstok:

1. In het verhaal (video): Wat maakt dit verhaal herkenbaar of tijdloos? Welke spanningen uit de video zie je vandaag nog steeds terugkomen?
2. In de wereld: Welke actualiteiten of voorbeelden kwamen vaak terug? Wat zegt dat over hoe wij in deze tijd naar migratie (of het gekozen thema) kijken?
3. In mijn leven: Voel jij je soms deel van een “kamp” in dit soort discussies? Wanneer? Zijn er situaties waarin je merkt dat mensen maar één verhaal over “de ander” kennen? Maak expliciet de link met enkelvoudige verhalen: “We zien dat sommige patronen telkens terugkomen: mensen die niet gehoord worden, groepen die als probleem worden neergezet... Verhalen kunnen ons helpen die patronen te herkennen, zodat we niet zomaar één enkel verhaal over ‘de ander’ geloven.”

Verhalen van toen, vragen van nu

Migratie

Verhalen van toen, vragen van nu

Migratie

Verhalen van toen, vragen van nu

Werkblad

IN HET VERHAAL (VIDEO)

Wie zie je in de video? Wie zijn de belangrijkste personen of groepen?

Waar gaat het over?
Wat is de spanning of het conflict?

Waar merk je wij-zij-denken? Wie hoort erbij, wie staat erbuiten?

Wie heeft hier macht / stem, en wie minder?

Verhalen van toen, vragen van nu

Werkblad

IN DE WERELD (VANDAAG)

ZOEK MINSTENS TWEE SITUATIES IN DE ECHTE WERELD DIE LIJKEN OP DE VIDEO.

Situatie 1
Wat lijkt op de
video?

Situatie 1
Wat is anders?

Situatie 2
Wat lijkt op de
video?

Situatie 2
Wat is anders?

Verhalen van toen, vragen van nu

Werkblad

IN MIJN LEVEN / OMGEVING

WAAR HERKEN JIJ IETS VAN DIT VERHAAL IN JOUW EIGEN OMGEVING?
(SCHOOL, JEUGDWERK, FAMILIE, ONLINE, BUURT...)

Voel jij je soms deel
van een “kamp” in
dit soort
discussies? Leg
kort uit.

Zijn er situaties waarin je
merkt dat mensen maar
één verhaal over “de
ander” kennen?

Wat doe jij nu als
iemand uitgesloten
wordt of hard praat
over “die anderen”?

